به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس: پرستاری بیماری های کودکان مدرسین: حیدری- متفکر

مقطع: کارشناسی پرستاری تعداد واحد: ۳ واحد نظری

پیش نیاز یا همزمان: هم نیاز با پرستاری کودک سالم نیمسال اول سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰

شرح درس:

مراقبت از کودک بیمار، باری بر دوش خانواده بوده و پرستار کودک، با داشتن علم و مهارت در نگهداری از این گروه بیماران، می تواند خانواده را در شرایط تنش زای بیماری کودکشان، حمایت نماید. در این درس با استفاده از مهارت های تفکر انتقادی بر اساس فرآیند پرستاری و مراقبت خانواده محور، نحوه ارائه مداخلات مناسب جهت رفع مشکلات سلامتی شایع در نوزادان و کودکان آموزش داده می شود. هم چنین بر آموزش و نوتوانی خانواده و کودک تاکید می گردد. این درس بر دو بخش نوزادان و کودکان بیمار اختصاص دارد. شایان ذکر است که در تدریس اختلالات مربوطه به سیستم های مختلف بدن بر اختلاف علایم و مراقبت ها در کودکان و بزرگسالان تاکید می شود.

رئوس مطالب: نظری (۵۱ ساعت)

بخش اول: نوزادان

- مروری بر اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر (با حمایت از مادر)
- بررسی و مراقبت پرستاری از نوزادان با آنومالی ها آموزش لازم به خانواده و آماده کردن آنها در موارد: آنسفالوسل، هیدروسفالی، میکروسفالی، اسپاینابیفیدا، میلومننگوسل، در رفتگی مادرزادی مفصل هیپ و پا چماغی، شکاف لب و کام، آترزی و فیستول مری و نای، ناهنجاری های آنورکتال، امفالوسل، هرنی دیافراگم، هیدروسل و کریپتوکیدیسم و هیپوسپادیاس ، اپیسپادیاس ، اکستروفی مثانه و دو جنسی.
- مشکلات متابولیک نوزادان سالم: هیپوتیروئیدسیم مادرزادی، فنیل کتونوری، گالا کتوزمی
- مشکلات نوزادان پرخطر: سپسیس، آنتروکولیت نکروزان و تشنج های نوزادی

بخش دوم (کودک بیمار)

- مراقبت خانواده محور: تعریف و نقش پرستار در مراقبت خانواده محور
- مراقبت خانواده محور از کودک طی بیماری و بستری شدن: تنیدگی بستری شدن و عکس العمل اضطراب جدائی کودک، اضطراب جدایی، از دست دادن کنترل و درد و صدمه جسمی، اثرات بستری شدن و تنیدگی و عکس العمل های خانواده کودک بستری
- مراقبت پرستاری از کودک بستری: پیشگیری یا کاهش جدایی و کنترل و صدمه جسمی، بررسی علت و کنترل
- آمادگی کودک جهت بستری شدن: آمادگی از قبل بستری تا پذیرش، ترخیص و مراقبت در منزل، نقش پرستار در فرآیند پذیرش کودک و ارتباط او با خانواده

بررسی و مراقبت از درد

- مفاهیم کلی مرتبط با روش های مراقبتی اطفال: آمادگی جهت تشخیص و روش های و کاهش درد آمادگی کودک از نظر جسمی، روانی، حمایت بعد از انجام روش و استفاده از بازی در انجام روش، ایمنی و کنترل عفونت، عوامل محیطی، اسباب بازی ها، محدودیت های محیطی، جابجا کردن شیرخوار و کودک، روش های مختلف تغذیه؛ گاواژ، گاستروستومی و روش های مربوط به دفع روده ای
- مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت : مرور و تصویری از مراقبت کودک؛ مشکلات و مراقبت در تأمین تکامل کودک و خانواده، مراقبت در منزل، جنبه هایی از بیماری مزمن یا معلولیت کودک و ارتقاء رشد و تکامل طبیعی و کمک به انطباق کودک
- خانواده کودک با نیازهای خاص: بررسی توانایی و سازگاری خانواده، قبول موقعیت کودک. مداخلات پرستاری مبتنی بر تفکر خلاق و مشگل گشایی با استفاده از نظام های حمایتی
- کودک در حال احتضار: مروری بر عکس العمل های کودک و خانواده کودک مشرف به مرگ، نکات ضروری و ارائه مراقبت های پرستاری از خانواده و کودک در حال احتضار
- اختلالات شناختی و حسی: مفاهیم کلی اختلالات شناختی و مراقبت پرستاری سندرم داون، عقب ماندگی ذهنی، ناشنوایی، نابینایی با تاکید بر جنبه های پیشگیری و توانبخشی و مراقبت های خاص پرستاری از کودکان با اختلالات شناختی
- اختلالات آب و الکترولیت ها: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان و مراقبت های پرستاری خاص در اختلالات آب و الکترولیت ها، اسهال و استفراغ
- اختلالات کلیوی و نقش پرستار : تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، عفونت های ادراری، ریفلاکس مثانه به حالب، تومور ویلمز، و سندرم نفروتیک

- اختلالات تنفسی و نقش پرستار مبتنی بر تشخصیهای پرستاری: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، سندرم کروپ، پنومونی، آسپیراسیون جسم خارجی و احیاء قلبی ریوی، فیبروکیستیک پانکراس، آسم
- اختلالات سیستم گوارشی و مداخلات پرستاری خانواده محور: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، هیرشپرونگ، ریفلاکس گاستروازوفاژ، انواژیناسیون، تنگی پیلور، سلیاک
- اختلالات قلبی : تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، بیماری های مادرزادی (سیانوتیک و غیر سیانوتیک)، نارسایی احتقانی قلب، هیپوکسمی، مراقبت قبل و بعد از عمل و سندرم کاوازاکی ، مراقبت های پرستاری مبتنی بر تشخیصهای پرستاری
- اختلالات خون: تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، کم خونی فقر آهن، تالاسمی، هموفیلی ،لوسمی حاد و آموزش به خانواده
- اختلالات سیستم عصبی : تکامل بیولوژیکی و بررسی کودک با تاکید بر اختلاف در کودکان و بزرگسالان، اختلالات تشنج در کودکان، تشنج ناشی از تب و فلج مغزی(cp) بررسی وضع خانواده و ارائه آموزشهای لازم برای مراقبت از کودک و رعایت سبک زندگی او

هدف کلی درس:

کمک به دانشجو جهت تلفیق آموخته های قبلی خود در زمینه اثرات بیماری و بستری شدن بر کودک و خانواده ، مفاهیم و روش های مراقبتی و کلیات تکامل بیولوژیکی دستگاههای مختلف بدن به منظور ایجاد توانایی بررسی و شناخت حالت های انحراف از سلامتی در نوزادن و کودکان و ارائه مداخلات مناسب پرستاری

اهداف رفتاری: دانشجویان پس از این درس باید قادر باشند:

- اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر را توضیح دهد.
- بررسی و مراقبت پرستاری از نوزادان با آنومالی های مختلف را تشریح نماید
- مشکلات متابولیک نوزادان را توصیف نماید
- بیماری های پرخطر در نوزادان را شرح دهد
- مراقبت خانواده محور را در طی بیماری و بستری شدن کودک آموزش دهد.
- اطفال را جهت روش های مراقبتی و تشخیصی آماده نماید
- روش های تغذیه در کودک بیمار را توضیح دهد
- کودک در حال احتضار را شناسایی و مراقبت خانواده و کودک را ارائه دهد

- اختلالات شناختی و حسی،آب و الکترولیت،کلیوی،تنفسی،گوارشی، قلبی، خون و سیستم عصبی در کودکان را شرح دهد

روش تدریس:

- در جلسات مجازی (به علت پاندمی کرونا): تدریس به صورت پاور پوینت صداگذاری شده
- در جلسات حضوری: تدریس توسط استاد و به صورت مشارکتی همراه با پرسش و پاسخ از دانشجو، بحث گروهی، نمایش فیلم، Case-Based Discussion، استفاده از Pre-test و Post-Test در انتهای برخی از جلسات کلاس.

رسانه‌های آموزشی:

- محتوای الکترونیکی شامل اسلایدهای صداگذاری شده برای کلاس مجازی از طریق سامانه نوید و فایل پاورپوینت برای کلای حضوری

ارزشیابی:

- آزمون پایان‌ترم: ۵۰ درصد
- آزمون میان‌ترم: ۲۵ درصد
- تکالیف کلاسی بارگذاری شده در سامانه نوید: ۲۵ درصد
- فعالیت فوق برنامه (اختیاری) از طریق یک خلاصه ترجمه مقاله مرتبط با طرح درس و متناسب با سطح دانش دانشجو: ۱۰ درصد

منابع اصلی درس:

- Wong,D.L, Hockrnberry,MJ., Nursing Care of Infant and Chilgren.(last ed.).St.Louis:Mosby.

- مهناز سنجری، مهناز شوقی، سونیا آرزومانیانس. درسنامه پرستاری کودکان ونگ. جامعه نگر، ۱۳۹۹

تقویم آموزشی

جلسه	عنوان جلسه	محتوای جلسه
۱	بستری شدن کودک در بیمارستان	آمادگی کودک جهت بستری شدن : - آمادگی از قبل از بستری تا پذیرش و ترخیص و مراقبت در منزل مراقبت خانواده محور از کودک طی بیماری و بستری شدن : - تنیدگی بستری شدن و عکس العمل کودک - اضطراب جدایی - از دست دادن کنترل و صدمه جسمی - اثرات بستری شدن و تنیدگی و عکس العمل های خانواده کودک بستری
۲	مفاهیم کلی مرتبط با روش های مراقبتی کودکان	- آمادگی جهت تشخیص و روش های مراقبتی درمانی (آمادگی جسمی و روانی و حمایت بعد از انجام روش و استفاده از بازی در انجام روش) - ایمنی (کنترل عفونت و عوامل محیطی و محدودیت های محیطی و اسباب بازی ها) - بررسی و کنترل و مراقبت درد - جا به جا کردن شیرخوار و کودک - محدودکننده های حرکتی - روش های مختلف تغذیه (گاواژ، گاستروستومی و ...) - روش های مربوط به دفع روده ای (انما و استوما)

۳	مراقبت خانواده محوراز کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت	- مرور و تصویری از مراقبت کودک (مشکلات و مراقبت و تکامل کودک و خانواده و مراقبت در منزل) - ارتقا رشد و تکامل طبیعی - کمک به انطباق کودک
٤	خانواده کودک با نیازهای خاص کودک در حال احتضار	بررسی توانایی و سازگاری خانواده - قبول موقعیت کودک - مداخلات و سیستم های حمایتی مروری بر عکس العمل کودک و خانواده مشرف به مرگ کودک - مراقبت خانواده و کودک در حال احتضار
٥	مروری بر اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر	پرستاری از نوزاد مبتلا به ناهنجاری : آنسفالوسل ، میکروسفالی ، هیدروسفالی
٦	ناهنجاری سیستم عصبی و تناسلی	اسپینابیفیدا ، اسپینابیفیدا اکولتا ، میلومننگوسل اکستروفی مثانه
۷	ناهنجاری دستگاه اسکلتی – عضلانی	دیسپلازی مادرزادی مفصل هیپ ، پاچنبری
۸	ناهنجاری دستگاه گوارش فوقانی	شکاف کام و لب ، آترزی و فیستول نای و مری
۹	ناهنجاری دستگاه تناسلی ادراری	اپیسپادیاس و هیپوسپادیاس ، هیدروسل ، نهان بیضگی ، ابهام جنسی
۱۰	ناهنجاری مادرزادی گوارشی	ناهنجاری آنورکتال ، آمفالوسل ، هرنی دیافراگماتیک

۱۱	اختلالات متابولیک	فنیل کتونوریا ، گالاکتوزومی ، هیپوتیروئیدیسم
۱۲	مشکلات نوزادان پرخطر	سپتی سمی ، انتروکولیت نکروران ، تشنج دوران نوزادی (آزمون میان ترم)
۱۳	اختلالات شناختی و حسی	سندروم داون ، عقب ماندگی ذهنی، نابینایی ، ناشنوایی
۱٤	اختلالات آب و الکترولیت	اسهال و استفراغ
۱۵	اختلالات کلیوی	عفونت ادراری ، ریفلاکس مثانه به حالب ، سندرم نفروتیک ، تومور ویلمز
۱٦	اختلالات سیستم عصبی	اختلالات تشنجی ، تشنج ناشی از تب ، فلج مغزی
۱۷	اختلالات تنفسی	پنومونی ، اسپیراسیون جسم خارجی ، کروپ
۱۸	اختلالات تنفسی	آسم ، اختلال تبادل اکسیژن و دی اکسید کربن ، احیای قلبی – ریوی
۱۹	اختلالات سیستم گوارشی	تنگی پیلور ، هیروشپرونگ ، اینواژیناسیون
۲۰	اختلالات سیستم گوارشی	سلیاک ، ریفلاکس گاستروازوفاژیال ، فیبروز کیستیک
۲۱	اختلالات قلبی	اختلالات قلبی غیر سیانوتیک (PDA, COA,PS,AS,VSD,ASD)

۲۲	اختلالات قلبی	اختلالات قلبی سیانوتیک (TGA, TOF) ، نارسایی احتقانی قلب ، هیپوکسمی
۲۳	اختلالات عروقی و مشکلات خونی	سندرم کاوازاکی ، کم خونی فقرآهن ، تالاسمی
۲٤	مشکلات خونی	هموفیلی ، ALL